

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА

Назва освітнього компонента	Сучасні платіжні системи
Код та назва спеціальності	D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень освіти	другий (магістерський)
Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	2
Кількість кредитів ЄКТС	6
Форма підсумкового контролю	залік
Розробник програми	Машошина Тетяна Вікторівна к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Вибірковий: цикл професійної підготовки

Курс: 1 / Семестр: 2

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Машошина Тетяна Вікторівна, к.е.н, доцент

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv>

Контактна інформація - mashoshina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу =

<http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE -

<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=18564>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Метою є формування теоретичних знань щодо сутності, принципів, структури та функціонування сучасних платіжних систем, а також набуття практичних навичок і вмінь з адміністрування платіжних операцій, використання сучасних платіжних інструментів і технологій, застосування цифрових платіжних сервісів, оцінювання ризиків і забезпечення безпеки платіжних операцій, прийняття обґрунтованих рішень щодо вибору та ефективного використання платіжних систем у сучасному бізнес-середовищі.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- формування системи знань про сутність, види, структуру та принципи функціонування сучасних платіжних систем;
- опанування інструментів сучасних платіжних систем, а саме адміністрування безготівкових платежів, електронних грошей, платіжних карток, цифрових гаманців та інших цифрових платіжних інструментів;
- навчання методам організації платіжних операцій, електронних розрахунків і оцінки ефективності використання сучасних платіжних сервісів;
- розвиток умінь застосовувати сучасні фінансові технології та цифрові платіжні рішення у діяльності підприємств, банківських і небанківських фінансових установ;
- формування компетентностей щодо оцінювання платіжних ризиків, забезпечення безпеки та захисту платіжних операцій, а також прийняття обґрунтованих рішень щодо вибору сучасних платіжних систем і технологій.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК12 Здатність раціонально формувати і використовувати потенціал підприємств залізничного транспорту з подальшим моніторингом прийнятих рішень за допомогою сучасних фінансових технологій.

програмні результати навчання (ПР):

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР14 Застосовувати фінансові технології у сфері фінансів, банківської справи та страхування з метою використання резервів та пошуку можливостей розвитку фінансових систем.

ПР15 Розуміти теоретичні та методичні аспекти фінансових технологій діяльності підприємств, зокрема залізничного транспорту, застосовувати їх в практичній діяльності для підвищення ефективності управління

Освітній компонент сучасні платіжні системи сприяє вмінню застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Знання здобуті в процесі вивчення освітніх компонент за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – ОК «Інноваційний розвиток підприємства»; ОК «Міжнародні фінанси і валютно-кредитні розрахунки».

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти підготовки за ОС «магістр»: ОК «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра».

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітній компонент сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку.

Тема курсу	Очікувані результати навчання (зв'язок з ЦСР)
Тема 1	ЗК1, ЗК8: Розуміти сутність, функції та еволюцію платіжних систем, аналізувати їх роль у розвитку цифрової економіки та економічного зростання (ЦСР 8). Оцінювати розвиток платіжної інфраструктури як складової технологічних інновацій (ЦСР 9) та роль платіжних систем у міжнародній фінансовій взаємодії (ЦСР 17).
Тема 1	ЗК1, СК1, ПР04: Розуміти сутність, функції та розвиток платіжних систем, їх роль у цифровій економіці та фінансовій інфраструктурі (ЦСР 8, ЦСР 9).
Тема 2	ЗК1, ЗК4, СК2, ПР04: Аналізувати структуру платіжної інфраструктури, виявляти проблеми та обґрунтовувати рішення щодо підвищення її ефективності й надійності (ЦСР 8, ЦСР 9).

Тема 3	ЗК1, ЗК5, СК1, ПР12: Оцінювати сучасні платіжні інструменти та обґрунтовувати вибір платіжних технологій відповідно до потреб користувачів і бізнесу (ЦСР 9, ЦСР 10).
Тема 4	ЗК1, ЗК4, СК8, ПР08: Застосовувати інноваційні підходи та цифрові технології у сфері платіжних систем, оцінювати перспективи їх використання (ЦСР 8, ЦСР 9).
Тема 5	ЗК8, СК6, ПР04: Аналізувати особливості міжнародних і транскордонних платежів та оцінювати їх значення для міжнародної фінансової взаємодії й європейської інтеграції (ЦСР 8, ЦСР 17).
Тема 6	ЗК4, ЗК5, СК3, ПР09: Обґрунтовувати вибір платіжних рішень для електронної комерції та оцінювати їх ефективність для підприємства (ЦСР 8, ЦСР 9).
Тема 7	ЗК4, ЗК9, СК7, ПР12: Виявляти ризики платіжних систем, обґрунтовувати заходи щодо захисту платіжної інформації та протидії шахрайству з урахуванням етичних принципів (ЦСР 9, ЦСР 16).
Тема 8	ЗК4, ЗК9, СК1, ПР12: Аналізувати нормативно-правові засади функціонування платіжних систем та обґрунтовувати рішення з урахуванням законодавчих і етичних вимог (ЦСР 16, ЦСР 17).
Тема 9	ЗК1, ЗК4, СК8, ПР08, ПР14: Оцінювати можливості застосування сучасних цифрових та інноваційних технологій у платіжних системах і визначати перспективні напрями їх розвитку (ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 17).
Тема 10	ЗК1, ЗК5, СК2, ПР11, ПР12: Аналізувати ефективність платіжних систем, виявляти резерви їх розвитку та обґрунтовувати рішення щодо підвищення доступності, надійності й економічності платіжних послуг (ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 10).
Загальний контекст курсу (практика, ресурси)	Усі компетентності: Використання кейсів, цифрових ресурсів, практичних завдань та аналітичних інструментів сприяє формуванню якісної освіти (ЦСР 4), розвитку інноваційних компетентностей (ЦСР 9) та відповідального прийняття рішень (ЦСР 16).

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 1

Тема 1 Сутність та еволюція сучасних платіжних систем

Поняття, економічна сутність, функції та принципи функціонування платіжних систем. Роль платіжних систем у фінансовій системі та цифровій економіці. Класифікація платіжних систем та основні учасники платіжного ринку. Етапи розвитку платіжних технологій: від традиційних форм розрахунків до цифрових платежів. Сучасні тенденції та перспективи розвитку платіжних систем.

Тема 2 Платіжна інфраструктура та механізми здійснення безготівкових платежів

Поняття та складові платіжної інфраструктури. Організація безготівкових розрахунків та механізм проходження платіжної операції. Міжбанківські та внутрішньобанківські платежі, кліринг і розрахунки. Роль банків, платіжних установ та інших учасників платіжного ринку. Сучасні технологічні рішення для забезпечення швидкості, надійності та безперервності платежів.

Тема 3 Сучасні платіжні інструменти та технології

Сутність та види сучасних платіжних інструментів. Платіжні та віртуальні картки, електронні гроші, цифрові гаманці. Мобільні, безконтактні та QR-платежі. Технології NFC та токенизації. Особливості використання платіжних інструментів фізичними особами та бізнесом. Переваги, недоліки та сфери застосування різних платіжних технологій.

Тема 4 Цифрові платіжні системи та FinTech

Поняття FinTech та його роль у трансформації фінансового і платіжного ринку. Цифрові платіжні сервіси та інноваційні моделі здійснення платежів. Необанки, фінансово-технологічні компанії та цифрові платформи. Open Banking та використання API у платіжних послугах. Автоматизація платіжних операцій та інтеграція фінансових сервісів у цифрове середовище.

Тема 5 Міжнародні платіжні системи та транскордонні платежі

Сутність та особливості міжнародних платіжних операцій. Міжнародні платіжні системи та їх роль у світовій фінансовій інфраструктурі. Транскордонні перекази, валютна конвертація та розрахунки в іноземній валюті. Проблеми вартості, швидкості, прозорості та безпеки міжнародних платежів. Європейський платіжний простір та особливості інтеграції України до європейського платіжного середовища.

Модуль 2

Тема 6. Електронна комерція та платіжні рішення для бізнесу

Особливості організації платежів у сфері електронної комерції. Інтернет-еквайринг та торговий еквайринг. Платіжні шлюзи, платіжні агрегатори та інші посередники. Інтеграція платіжних сервісів із вебсайтами, мобільними застосунками та торговельними платформами. Вибір платіжних рішень для підприємства. Оцінювання вартості, зручності та ефективності різних способів приймання платежів.

Тема 7. Безпека сучасних платіжних систем та протидія платіжному шахрайству

Поняття платіжної безпеки та основні загрози сучасним платіжним системам. Види платіжного шахрайства та кіберризиків. Ідентифікація й автентифікація користувачів. Двофакторна автентифікація, токенизація, шифрування та інші засоби захисту платіжної інформації. Виявлення підозрілих операцій і запобігання шахрайству. Управління ризиками та забезпечення безпеки платіжних операцій.

Тема 8. Регулювання та адміністрування платіжних систем

Основні принципи державного регулювання платіжного ринку. Нормативно-правові засади функціонування платіжних систем в Україні та Європейському Союзі. Учасники платіжних систем, їх права, обов'язки та відповідальність. Адміністрування платіжних операцій та забезпечення їх прозорості й надійності. Захист прав користувачів платіжних послуг. Основні вимоги до діяльності надавачів платіжних послуг.

Тема 9. Інноваційні платіжні технології та перспективи розвитку платіжного ринку

Основні напрями інноваційного розвитку платіжних систем. Використання штучного інтелекту, біометричних технологій та машинного навчання у платіжній сфері. Embedded Finance та нові моделі інтеграції фінансових послуг. Цифрові валюти центральних банків (CBDC). Нові форми цифрових платежів та їх потенційний вплив на фінансовий ринок. Перспективи розвитку платіжних технологій в Україні та світі.

Тема 10. Ефективність та стратегічний розвиток сучасних платіжних систем

Основні критерії та показники оцінювання ефективності платіжних систем. Аналіз швидкості, вартості, надійності та доступності платіжних послуг. Оцінювання ефективності використання платіжних інструментів підприємствами. Фінансова інклюзія та доступність цифрових платіжних послуг. Конкурентне середовище платіжного ринку. Стратегічні напрями розвитку сучасних платіжних систем та цифрової платіжної інфраструктури України.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
1	Аналіз структури та учасників платіжного ринку	Проаналізувати структуру сучасного платіжного ринку та визначити функції основних його учасників. Порівняти роль банків, платіжних установ, технологічних компаній та інших учасників у здійсненні платіжних операцій. Побудувати схему взаємодії учасників під час проведення платіжної операції та визначити можливі проблемні ситуації.
2	Цифровізація безготівкових платежів підприємства	Проаналізувати сучасні цифрові інструменти безготівкових платежів та визначити можливості їх застосування в діяльності підприємства. Порівняти традиційні та цифрові способи здійснення безготівкових платежів за критеріями швидкості, вартості, зручності та безпеки. Запропонувати напрями цифровізації платіжних операцій підприємства т.
3	Вибір платіжних інструментів для користувачів і бізнесу	Порівняти платіжні картки, електронні гроші, цифрові гаманці, мобільні та QR-платежі за основними характеристиками. Визначити оптимальний платіжний інструмент для заданої ситуації користувача або підприємства.

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		Обґрунтувати вибір платіжного інструменту з урахуванням вартості, швидкості, доступності, зручності та безпеки операцій.
4	Практичне застосування FinTech-рішень у платіжній сфері	Проаналізувати конкретне FinTech-рішення та визначити його функціональні можливості у сфері платежів. Порівняти традиційну та цифрову моделі здійснення платіжної операції.
5	Організація міжнародних та транскордонних платежів	Проаналізувати послідовність здійснення міжнародного платежу та визначити основних його учасників. Розрахувати витрати на транскордонний платіж з урахуванням комісій та валютної конвертації. Порівняти альтернативні способи здійснення міжнародного платежу та обґрунтувати найбільш ефективний варіант для підприємства.
6	Формування платіжної моделі підприємства в електронній комерції	Проаналізувати потреби підприємства в організації приймання електронних платежів. Порівняти платіжний шлюз, еквайринг, платіжного агрегатора та інші способи приймання платежів. Сформувати модель платіжного обслуговування підприємства та обґрунтувати вибір платіжного рішення за критеріями вартості, зручності, безпеки та ефективності.
7	Виявлення ризиків платіжних операцій	Визначити основні види ризиків, що виникають під час здійснення платіжних операцій. Проаналізувати практичну ситуацію щодо підозрілої платіжної операції та визначити можливі способи протидії шахрайству.
8	Практичні аспекти регулювання та адміністрування платіжних операцій	Проаналізувати нормативні вимоги до здійснення платіжних операцій та діяльності учасників платіжного ринку. Розглянути практичну ситуацію щодо порушення прав користувача платіжних послуг та визначити порядок її вирішення. Сформувати алгоритм дій учасника платіжного ринку щодо організації та адміністрування платіжної операції з дотриманням нормативних вимог.
9	Оцінка інноваційних платіжних технологій	Порівняти сучасні інноваційні платіжні технології за функціональними можливостями, перевагами, ризиками та перспективами використання. Проаналізувати можливості застосування штучного інтелекту, біометрії, токенизації або цифрових валют центральних банків у платіжній сфері. Оцінити перспективність обраної інноваційної технології для підприємства та обґрунтувати доцільність її впровадження.
10	Оцінка ефективності платіжних рішень	Визначити основні критерії та показники оцінювання ефективності платіжних рішень. Провести порівняльний аналіз альтернативних платіжних рішень за показниками вартості, швидкості, надійності, безпеки та доступності. Запропонувати рекомендації щодо формування ефективної системи платіжного обслуговування підприємства.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури, законодавчих та нормативних актів, електронних ресурсів необхідних для підготовки та засвоєння тем освітнього компонента. Вивчення основних понять, категорій та принципів функціонування сучасних платіжних систем та інформаційних матеріалів, необхідних для засвоєння теоретичних основ і практичних аспектів функціонування платіжних систем, сучасних платіжних інструментів, цифрових платіжних технологій та організації платіжних операцій.
Підготовка до практичних занять	Виконання домашніх завдань, підготовка відповідей на контрольні питання до кожної теми. Підготовка презентацій.
Підготовка до модульного контролю	Систематизація отриманих теоретичних знань та практичних навичок за темами що входять до окремих модулів.
Підготовка до підсумкового контролю	Систематизація та узагальнення знань з усіх тем освітнього компонента; повторення основних понять, принципів функціонування та нормативно-правових засад сучасних платіжних систем; узагальнення знань щодо платіжних інструментів, цифрових платіжних технологій, організації безготівкових і транскордонних платежів, безпеки та адміністрування платіжних операцій; виконання тестових і ситуаційних завдань; підготовка до комплексного оцінювання результатів навчання у формі заліку.
Участь в онлайн-обговореннях та форумах (MOODLE)	Активність в освітньому середовищі: обговорення дискусійних питань курсу, участь у форумах, консультації з викладачем, що сприяє розвитку комунікативних навичок та критичного мислення.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА(денна/заочна)

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Сутність та еволюція сучасних платіжних систем	1/1	2/-	10/12	13/13
2	Платіжна інфраструктура та механізми здійснення безготівкових платежів	1/-	2/-	10/12	13/12
3	Сучасні платіжні інструменти та технології	2/1	4/1	16/18	22/20
4	Цифрові платіжні системи та FinTech	2/2	4/1	16/18	22/21
5	Міжнародні платіжні системи та транскордонні платежі	2/1	4/1	14/18	20/20
6	Електронна комерція та платіжні рішення для бізнесу	2/1	4/1	16/18	22/20
7	Безпека сучасних платіжних систем та протидія платіжному шахрайству	2/1	2/1	14/18	18/20
8	Регулювання та адміністрування платіжних систем	1/1	2/1	14/18	17/20

9	Інноваційні платіжні технології та перспективи розвитку платіжного ринку	1/1	4/1	14/16	19/18
10	Ефективність та стратегічний розвиток сучасних платіжних систем	1/1	2/1	11/16	14/18
	Всього	15/8	30/8	135/164	180/180

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до [Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ](#)

При викладанні освітнього компонента для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари, дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання. Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати однозначного вирішення.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є залік. Форма проведення семестрового заліку – електронне тестування. При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до [Положення про контроль і оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ](#) зі змінами та [Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану](#).

Максимальна кількість балів за перший та другий модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		2 семестр

1 Виконання поточних завдань Складові: ● аналіз ситуації та ідентифікація проблеми; ● аргументація та логічність запропонованого рішення ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 15	
2 Виконання практичних робіт протягом модулю Складові: ● розуміння теоретичного матеріалу; ● правильність і повнота виконання розрахунків; ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 20	
3 Поточне тестування		0 – 25	
підсумок		max 60	
Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100- бальною шкалою	ECTS оцінка
відмінно – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
добре – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
задовільно - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
незадовільно - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з [Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ](#) прозорість, неупередженість оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається [Кодексом академічної](#)

добročесності Українського держаного університету залізничного транспорту.

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності та порядку розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності в УкрДУЗТ

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте сутність поняття «платіжна система» та визначте її основні функції.
2. Охарактеризуйте основні принципи функціонування сучасних платіжних систем.
3. Наведіть класифікацію сучасних платіжних систем за основними ознаками.
4. Охарактеризуйте основних учасників платіжного ринку та їх функції.
5. Розкрийте основні етапи еволюції платіжних систем.
6. Визначте роль сучасних платіжних систем у розвитку цифрової економіки.
7. Охарактеризуйте поняття та складові платіжної інфраструктури.
8. Охарактеризуйте особливості міжбанківських та внутрішньобанківських платежів.
9. Розкрийте сутність клірингу та розрахунків у платіжних системах.
10. Охарактеризуйте основні види сучасних платіжних інструментів.
11. Охарактеризуйте електронні гроші та цифрові гаманці.
12. Розкрийте особливості мобільних, безконтактних та QR-платежів.
13. Охарактеризуйте технологію NFC та її застосування у платіжних операціях.
14. Порівняйте основні сучасні платіжні інструменти за перевагами, недоліками та сферами застосування.
15. Розкрийте сутність FinTech та його роль у розвитку платіжних систем.
16. Охарактеризуйте цифрові платіжні сервіси та інноваційні моделі здійснення платежів.
17. Розкрийте особливості діяльності необанків і фінансово-технологічних компаній.
18. Охарактеризуйте концепцію Open Banking та її значення для розвитку платіжних послуг.
19. Розкрийте роль API у функціонуванні сучасних цифрових платіжних сервісів.
20. Розкрийте сутність міжнародних платіжних операцій та їх особливості.
21. Охарактеризуйте роль міжнародних платіжних систем у світовій фінансовій інфраструктурі.
22. Розкрийте механізм здійснення транскордонного платежу.
23. Охарактеризуйте особливості валютної конвертації під час здійснення міжнародних платежів.
24. Охарактеризуйте європейський платіжний простір та напрями інтеграції України до європейського платіжного середовища.
25. Охарактеризуйте сутність та особливості інтернет-еквайрингу.

26. Розкрийте призначення платіжних шлюзів та платіжних агрегаторів.
27. Розкрийте сутність платіжної безпеки та визначте основні загрози сучасним платіжним системам.
28. Розкрийте сутність ідентифікації та автентифікації користувачів платіжних послуг.
29. Охарактеризуйте роль двофакторної автентифікації, токенизації та шифрування у захисті платіжних операцій.
30. Охарактеризуйте основні принципи державного регулювання платіжного ринку.
31. Розкрийте нормативно-правові засади функціонування платіжних систем в Україні.
32. Охарактеризуйте основні підходи до регулювання платіжних систем у Європейському Союзі.
33. Розкрийте права, обов'язки та відповідальність основних учасників платіжного ринку.
34. Охарактеризуйте застосування біометричних технологій у сучасних платіжних системах.
35. Розкрийте сутність цифрових валют центральних банків (CBDC) та перспективи їх використання.
36. Охарактеризуйте концепцію Embedded Finance та її вплив на розвиток платіжних послуг.
37. Визначте основні перспективи розвитку платіжних технологій в Україні та світі.
38. Розкрийте сутність фінансової інклюзії та роль платіжних систем у її забезпеченні.
39. Визначте основні фактори, що впливають на вибір платіжної системи підприємством.
40. Розкрийте основні напрями стратегічного розвитку сучасних платіжних систем.
41. Обґрунтуйте напрями розвитку цифрової платіжної інфраструктури України з урахуванням сучасних технологічних тенденцій.
42. Користувач здійснює оплату за допомогою цифрового гаманця. Охарактеризуйте послідовність проведення такої платіжної операції.
43. Підприємство планує перейти від традиційних способів приймання платежів до цифрових. Обґрунтуйте доцільність такого переходу.
44. Підприємство здійснює електронну комерцію та планує розширити приймання міжнародних платежів. Визначте основні організаційні, валютні та безпекові аспекти такого рішення.
45. Обґрунтуйте доцільність використання технологій штучного інтелекту для підвищення безпеки платіжних операцій.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1 Закон України “Про платіжні послуги” від 30.06.2021 р. № 1591-IX зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>

2 Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. № 679 XIV зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

3 Закон України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги” 05.10.2017 р. №2155-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

4. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” від 22.05.2003 р. № 851-IV зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

5 Банківська система : підручник / [М. Крупка, Є. Андрущак, Н. Пайтра та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.

6 Віднійчук-Вірван Л.А. Платіжні системи:навч. посіб.Магнолія 2006.2024.212с.

7 Гонтарук, В. Розвиток цифрових платіжних систем як драйвер зростання електронної комерції//*Сталий розвиток економіки*, (2 (59).2026.С.899-903 <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-121>

8 Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк. 2024. 656 с.

9 Ставерська, Т., Літвінова, Ю. Еволюція платіжних систем: інновації на шляху до цифрового майбутнього//*Економіка та суспільство*. В.(60).2024 <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-85>

10 Чуницька, І., Серeda Є. Цифрові гроші як інструмент стимулювання розвитку платіжних систем//*Економіка та суспільство*.В (82). 2025 <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-174>

11 Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2017. 526 с.

Додаткова література:

12. Запрацювало нове покоління СЕП– на базі стандарту ISO 20022 в цілодобовому режимі. Квітень 2023. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zapratsyuvalo-nove-pokolinnya-sep-na-bazi-standartu-iso-20022-v-tsilodobovomu-rejimi>

13 Звіт з оверсайту інфраструктури фінансового ринку 2022 р. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-z-oversayta-infrastruktur-finansovogo-rinku-za-2022-rik>

14. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг : затв. постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>

15. Інструкція про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті : затв. постановою Правління НБУ 03.03.2023 р. № 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016500-23#Text>

16. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#top>
17. Інформаційна кампанія з протидії платіжному шахрайству. НБУ. URL: <https://promo.bank.gov.ua/stopfraud/>
- 18 Квасницька Р. Форкун І., Гордєєва Т. Сучасні підходи забезпечення інформаційної безпеки платіжних систем та їх кіберзахисту. //Вісник Хмельницького національного університету 2022, № 5, Том 1.С.47-52
19. Маричева О. Як Закон про платіжні послуги змінить ринок. 2022. URL: https://biz.ligazakon.net/analitics/215901_yak-zakon-pro-platzhn-poslugi-zmnit-rinok
20. Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : затв. постановою Правління НБУ 29.09.2022 р. № 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#n2>
21. Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 164. Дата оновлення 14.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-22#top>
22. Положення про порядок здійснення оверсайту платіжної інфраструктури в Україні : затв. Постановою Правління НБУ 24.08.2022 р. № 187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-22#Text>
23. Положення про реєстрацію платіжних систем, учасників платіжних систем та технологічних операторів платіжних послуг : затв. Постановою Правління НБУ 26.09.2022 р. № 208. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0208500-22#Text>
24. Про е-гривню— цифрові гроші Національного банку. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia>
- 25 Проєкт концепції системи миттєвих платежів. Київ. 2021. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Draft_concept_instant_payment_system.pdf?v=6
20. Правила СЕП Національного банку України, затв. Рішенням Ради Платіжної організації СЕП НБУ, протокол від 13.07.2017 № 1 зі змінами. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Rules_13072017_1_SEP
26. Правила Національної платіжної системи “Український платіжний простір”, затв. Рішенням Ради Платіжної організації НПС “Український платіжний простір”, протокол від 07.06.2013 № 213/2013 зі змінами. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Rules_07062013_213_Prostir
27. Методичні рекомендації з управління ризиками в платіжних системах. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Guidelines_risk_management_ps.pdf?v=4
23. Payment aspects of financial inclusion in the fintech era. Committee on Payments and Market Infrastructures. World Bank Group. April 2020. 74 p. URL: <https://www.bis.org/cpmi/publ/d191.pdf>
- 28 Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. Національний банк України. Липень 2020. 49 с. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdCl>

Інтернет-ресурси:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua> (Електронний портал УкрДУЗТ);
- 2 <http://rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 https://bank.gov.ua/ua/payments?utm_source=chatgpt.com (Національний банк України-платежі та розрахунки);
- 4 https://bank.gov.ua/ua/payments/sep?utm_source=chatgpt.com (НБУ-Система електронних платежів);
- 5 https://bank.gov.ua/ua/payments/open-banking?utm_source=chatgpt.com (НБУ-Відкритий банкінг(Open banking);
- 6 https://bank.gov.ua/ua/payments/project-iso20022?utm_source=chatgpt.com (НБУ-Упровадження стандарту ISO-2022);
- 7 https://bank.gov.ua/ua/payments/project-iso20022?utm_source=chatgpt.com (НБУ-Реєстр та авторизація учасників платіжного ринку);
- 8 https://www.ecb.europa.eu/paym/target/html/index.En.html?utm_source=chatgpt.com (European Central Bank TIPS);
- 9 https://www.bis.org/committees/cpmi/publications?utm_source=chatgpt.com (Bank for International Settlements).

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів.

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Машошина Т.В., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

<i>Засідання кафедри ФОіА</i>	<i>Протокол №1 від</i> <i>31.08.2026</i>	